

Hegoaldeko mendiak Pyrenaicak

Patxi Galé

PYRENAICAK jorratu dituen gaien artean Hegoaldeko mendiak ez dira sarrienik aurkituko ditugunak. Ulegarria da, hala ere, euskal mendizaleek eta euskal mendizaleentzat eginiko aldizkari honetan mendi urrun haiek hainbestetan agertu ez izana. Aldizkariaren titulua bera ere, euskal mendizaleen joera ohikoaz baldintzatua dago: gehienetan Euskal Herriko mendietan ibili ohi gara eta, kanpora goazenean, gure irteera naturalak mendebaldera dugun Kantauriar mendikatean –eta bereziki Europako mendietan–, edo ekialderago dauden Pirinioetan aurkitzen ditugu.

Horrek ez du esan nahi, hala ere, Hegoaldeko mendiak euskal mendizaleen gustukoak edo Pyrenaicaren lehenetasunetako bat ez direnik. Azken finean, aldizkaria irakurleek igortzen dituzten artikuluez elikatzen da eta horrexek ezartzen du gehien bat gai bakoitzak erdiesten duen maiztasuna. Ez dezagun ahantz, gainera, Luis Alejosek idatzi eta Pyrenaicak argitara emandako Rutas Pyrenaica gogoangarri haietako batek *Montañas del Sur* izan zuela izenburua (19-20. zkia., 1991) eta, bitarteko apalekin bada ere, ekarpen handia izan zela guretzat gailur eta ibilbide ezezagun-berrien aldetik. Euskal mendizaleen belaunaldi oso bat bultzatu zuen liburuxka hark Hegoaldeko mendiak bisitatu eta "tatxatzera"...

Alabaina, euts diezaiogun gaiari eta hona hemen Pyrenaicak bere historian zehar Hegoaldeko mendiez argitara eman dituen artikuluen zerrenda. Seguru gaude haien artean erreskatatzea merezi duten perlak eta erronkak aurkituko dituela irakurle interesatuak:

Izenburua	Egilea	Urtea	Alea	Orrialdeak
Sierra Nevada. La travesía integral de los tresmiles.	Joseba Gorostola.	2003	213	458-463
Andalucía. Sierra Mágina.	Manuel Gil Monreal.	1999	197	434-435
La sierra de las Nieves (Andalucía).	José M. Yarritu.	1998	193	196-201
La sierra de cabo de Gata.	Jesús M ^o Alquézar.	1995	178	230-235
El cerro del Caballo. Una zona menos conocida de Sierra Nevada.	Manuel Gil Monreal.	1995	178	246-249
Sierra Nevada. Andalucía bajo cero.	Javier Sánchez.	1992	168	116-121
Mulhacén zaharra. Gero eta zaharrago.	Jexux Aizpurua.	1992	166	042-043
Unas montañas al sur (Málaga: Antequera, Axarquía, Ronda).	Manuel Gil Monreal.	1990	158	032-035
La serranía de Grazalema o por las cumbres de Cádiz.	Manuel Gil Monreal.	1985	139	249-254
Semblanza de las sierras de Cazorla y Segura.	Luis Alejos.	1985	138	195-200
El Torcal de Antequera.	Juan de Pagoeta.	1966	3	201-203
En los confines de la Penibética (Sierra Nevada).	Alfonso Hervías.	1956	3	064-073
Experiencias de un campamento forzoso a 3100 m de altitud (Sierra Nevada).	Luis Peña Basurto.	1951	2	066-068
Recuerdos. Cuatro días en Sierra Nevada.	Jesús Garuz.	1936	19	021-024
A la cima a del Mulhacén.	Ganeko.	1928	9	042-046
Montañismo. Sierra Nevada, Mulhacén, Veleta.	Andrés Espinosa.	1927	6	073-079

Horrezaz gainera, Pyrenaicaren *Agenda* delakoan izenburu desberdinekin argitaratzen duen bibliografian, Hegoaldeko mendiei buruzko hainbat lan aurki daitezke, maiz soilik aipatuak, baina beste askotan iruzkin kritiko eta gutzi. Klasiko nahiz moderno, norberaren kontua izaten da era honetako lan batek izan dezakeen gaurkotasuna:

Izenburua	Egilea	Urtea	Alea	Orrialdeak
Sierra Nevada, guía de montaña.	A. del Castillo, A. Castillo.	2009	236	480
Las Alpujarras: 24 itinerarios a pie repartidos por las provincias de Granada y Almería		2008	231	137
Sierras andaluzas: itinerarios senderistas y ascensiones.	Manuel Gil Monreal.	2007	228	454
Andalucía: guía de escalada deportiva.	D. Munilla.	2006	222	061
Sierra Nevada, parque nacional.	R. Travesí et al.	2004	214	051
Las sierras de Cazorla, Segura y las Villas.	Vela, A.	2002	209	224
Guía de visita. Parque natural de Sierra Nevada.		2000	199	107
Excursiones por el sur de España. Tomo 1.	Juan Carlos García Gallego.	1998	192	166
Sierra Nevada. Guías Camino Verde.	Jordi Bastart.	1997	188	383-384
La Alpujarra. Guías Camino Verde.	Jordi Bastart.	1997	188	383-384
Sierra Nevada en esquís.	Lorenzo Arribas.	1995	179	317
Andar por las sierras andaluzas.	Manuel Gil Monreal.	1990	160	153
Parque natural de la sierra de Grazalema.		1988	150	049
Sierra Nevada inédita.	A. del Castillo, A. Castillo.	1984	135	101
Sierra Nevada. Itinerarios de esquí de montaña.	F.A. Olmedo Roelas.	1979	116	058
La serranía de Grazalema. Granada.	Manuel Gil Monreal.	1979	114	061
L'Espagne. Les provinces du sud. De Seville a Cordove.	O. Aubry.	1930	16 (urtekaria)	178
La Alpujarra y Sierra Nevada.	E. Soler y Pérez.	1929	15	173
Guía alpina de Sierra Nevada.	Rafael María de Rojas.	1929	15	173
Sierra Nevada.	Constancio Bernaldo de Quirós.	1927	4	034
Guía alpina de Sierra Nevada.	Rafael María de Rojas.	1927	4	034
Sierra Nevada.	Constancio Bernaldo de Quirós.	1926	1	036
Sierra Nevada.	Rafael María de Rojas.	1926	1	036